

ȚARA NOASTRĂ

REVISTĂ SĂPTĂMÂNALĂ.

Abonamentul:

pe 1 an 6 cor.
pe 1/2 an 3—
pe 1/4 an 1-50

ROMANIA:

pe 1 an 10 lei
pe 1/2 an 5—Redacția
și
administrațiaSIBIU
NAGYSZEBEN
strada Morii 8.

Răspuns la o necuviință.

În numărul pe care „Convorbirile literare” îl consacra amintirii lui Eminescu, cu ocaziunea împlinirii a douăzeci de ani dela moartea lui, s'a strecurat, desigur fără știrea acelora cari au condus revista în zilele mari, o elucubrație semnată de dl Duiliu Zamfirescu, în care lipsa de cuviință nu este întrecută de cât de deșănțarea stilistică și sufletească a autorului ei.

Se laudă acolo susnumitul autor că a dat cu bâta 'n baltă, atunci când a pronunțat faimosul său discurs de recepțiune în Academie, și că prin aceasta a făcut să se sperie: găște, cucove, bătlani, berze, sitari și... (să iertați!) bivoli, — uitând diplomatul stângaci, că cel dintâi care s'a ridicat și i-a răspuns cu o bunăvoință exagerată, dar în orice caz cu autoritatea incontestabilă a unui înțelegător, a fost însuși dl Maiorescu.

D-sa l-a sfătuit părintește să se mărginească a produce opere literare, dacă poate, și să nu se amestece acolo unde nu se pricepe.

Sfatul, ca orice sfat bun, n'a fost primit, și de aceea d-sa se războește înainte și menține ceea ce a zis.

Ilustrul coborâtor al lui Ioan al IV Laskaris (1259), fiul „de oameni învățați și de oameni de neam”, a plecat în războiu, uitând una din tradițiile casei sale, care vrea ca cel care pleacă în cruciate trebuie întâi să se spovedească

în fața oamenilor de toate păcatele vrute și nevrute, săvârșite cu fapta sau cu gândul.

Omitând acest amănunt din viața oricărui adevărat descendent al cruciaților, ne grăbim a-i îndeplini formalitatea neplăcută și-l vom spovedi noi în public.

Pune-ți patrafiru pe cap, și ascultă:

*

Îți aduci aminte de iarna anului 1884? Intr'o odăiță mică din etajul de sus al otelului Metropol ședeau doi „băieți” cari aveau să ajungă doi din cei mai mari scriitori cu care se laudă neamul nostru românesc de astăzi. Băieți săraci, își cheltuiau toată comoara inteligenței și a talentului lor la o gazetă unde erai primit și d-ta, cam pe la ușă. De multeori i se întâmplă unuia să sfârșească câte un articol scânteitor pe întunec, numai ca să păstreze restul din mucle de luminare pentru întoarcerea tovarășului. Alături de odaia lor, și comunicând cu aceasta, era un salon luxos mobilat, cu flori artificiale și cu parfumuri, cu pudră, pulverizatoare și alte utensile de toaletă intimă, cam curioase pentru locuința unui holteiu. Aceasta era odaia d-tale.

Intr'o seară, deci, din iarna anului 1884, „băieții” se întorceau acasă cu o luminare întreagă și cu un volum proaspăt ieșit și intitulat: „În fața vieții, roman de Duiliu Zamfirescu.” Cu o bucurie de ștregari de treabă se furișează în odaie, aprind lumina lor, ascultă dacă ve-

cinul e acasă, nu aud nici un șgomot, și încep să citească.

Cât au răs cei doi amici în seara aceea, o recunosc ei singuri, nu au răs o viață întreagă. Și cu toate acestea romanul era jalnic și posomărit, descărațat și pesimist. Poate că numai Gherea a mai răs cu atâta poftă citind prietenilor articolul său despre *Pesimistul din Soleni*.

Dar deodată râsul se curmă, și prin ușa de comunicare se aude un glas:

— Băeți, nu râdeți așa tare... că nu pot să dorm.

Eră autorul care azistase astfel la execuția lui.

A doua zi, într'un cerc mai întins, cei doi prieteni vorbeau cu un al treilea, care din nefericire nu mai trăește, și după multe glume și observații înțelepte, acesta al treilea le zise:

— Toate bune, dar e un lucru care m'a pus pe gânduri. În romanul lui Duilă se găsește o scrisoare, așa zicând trimeasă de un franțuz, Borel, către pesimistul nostru... În scrisoarea asta sunt câteva pasagii cari distonează cu tot restul romanului... Aia mai seamănă a ceva... Sunt idei și legături de fapte cari nu pot fi ieșite din capul lui Duilă... Și rămânând pe gânduri mai adause:

— Eu am o bănuială...

Deodată se ridică în sus și strigă:

— Știu!

Alergă în bibliotecă, și, după câteva minute, se întoarce cu un volum mic intitulat: Arthur Schopenhauer, *Pen-*

FOILETON.

Strămoșii...

...Nu suntem la același nivel... La 1759, adică pe vremea când strămoșii autorului dela „Țara Noastră” nu se coborîse încă din maimuță, egumenul Laskaris scria cu documente filiațiunea familiilor Dukas, Vrana și Laskaris... Duiliu Zamfirescu în „Convorbiri Literare”.

Nu mor strămoșii niciodată,
Războiul lor în noi și-l poartă,
Căci li-e țărâna spulberată
Dar nu li-e dușmânia moartă.
Străveche ura lor se 'mparte
Din moș în moș, din tată în tată,
De-acolo dincolo de moarte
Ei ne mai cer o judecată.

Cum ne privim acum în față
Potrivnici însetați de luptă,
Neiscusinta noastră 'nvață
Din ura lor 'nentreruptă.
Noi suntem flacăra pribeagă
Din ne 'mblânzita lor vâpale,
Cu moștenirea noastră 'ntreagă
Venim pe câmpul de bătaie.

Cu mine vin, roiesc, într'una
Cei fără neam și fără număr,
Ge-au sprijinit întotdeauna
Eternitatea pe-al lor umăr.

Vin cei de-o lege cu pământul,
Copiii soarelui de vară,
Eu, solul lor, le port cuvântul
Și 'n suflet sfânta lor povară.

Vin rânduri, cete se 'nfrîpă
Din vechea veacurilor lavă,
Din ceas în ceas, din clipă 'n clipă
Tot crește oastea mea grozavă.
Le văd în orice parte roiul,
Iși cer dreptatea lor târzie
Și fiecare-și vrea ciocoiful
În judecată să și-l ție.

Ei tot mai mulți răsar din groapă
Răsar și 'n mintea mea s'alungă,
Vin bieți țărani munciți de sapă
Și vin haiduci cu flinta lungă.
Șosea cu durul pot s'adaste,
Sărmanii nu mai pot s'adaste:
— „Venit-am mare strănepoate
Să ne primești la tine 'n oaste!”

Eu stau supus: — „Venii de-acuma,
Străbuni din lunga vremii cale
Și dați-mi cântecul și gluma
Și nesfârșita voastră jale.
Venii, căci glasul vostru 'nvie
Un nou zorit de dimineață,
Voi ce-ați murit o vecinicie
Sunteți flămânzi azi de vleață!”

Ei vin cu suflete 'noptate,
De-aceea sfarmă lanțuri grele,
De-aceea urlă și se sbate
Durerea 'n cântecele mele.

Căci din al veacurilor caier
Mi-am împletit eu biciul urii,
Nestinsul vecinicieii vater
Mi-a scris blestemul 'n cerul gurii!..

De luptă-s gata eu... Prin mine
Un iad întreg cere răsplată.
Mi-e sete-acum... Te-aștept vecine
Și ochii mei păgâni te cată!
Eu vreau sclipirea de oșele,
Eu vreau oștirea ta măiștră,
Întregul cer cu ochi de stele
Să lumineze lupta noastră.

Te-aștept... te-aștept... Dar n'aud buciom,
Nici zumzet ascuțit de zale,
Mă 'ndoaie patima — mă sbucium:
— „Arată-mi rândurile tale!..”
Și cum te chem, ș'un colț de țară
Mi te-au cătat zadarnic solii,
Te-apropii tu de subsuoară
C'un slab egumen ros de molii..

Te văd... Mi-e milă peste fire
De bietul grec cu haina ruptă:
Ai spart o criptă 'n mânăstire
Ca să-ți câștigi un soț de luptă...
Te văd și oastea mea pe-acasă
Mi-o 'ndemn încet să se strecoare:
Vai — toată ura mea mă lasă,
Căci sărăcia ta mă doare..

Octavian Goga.

sées et fragments, trad. J. Bourdeau. Paris, Germer Baillière et Cie, 1880.

Și iată ce citi din prefața traducătorului Bourdeau, în paralelă cu romanul în chestie:

J. Bourdeau, p. 13.

C'est qu'il est possédé de la folie de son temps, cette folie que l'on a si justement appelée la maladie du pessimisme, ou encore la maladie du siècle: *der Weltschmerz*, la douleur du monde, cette folie qui compte tant de victimes de Werther à René, de Childe-Harold à Rolla, et d'illustres malades: Byron, Musset, Henri Heine...

Și mai departe:

J. Bourdeau, p. 13.

Autre symptôme non moins grave, c'est la manie raisonnée: il raisonne sur tout, sur son grand appétit, sur le spiritisme, le clair de lune, l'amour grec, sur les songes et les présages.

Și iarăș:

placé entre deux époques, l'une de scepticisme aride, l'autre de mysticisme et d'emphase, il les rapproche et en apparence les concilie.

Și mai:

On avait trop ri au dix-huitième siècle, le siècle de Voltaire au rire sec et strident.

Le dix-neuvième commence avec la lassitude d'un lendemain d'orgie.

— Mai vreți?

— Nu, mulțumim.

Și „băieții“ nu mai râseră.

*

Și acum, dacă dl Duiliu Zamfirescu o dorește, putem să-i dăm și numele celui ce l-a descoperit cu acest nerușinat plagiat.

D. Zamfirescu, p. 107—8.

Ești dar, scumpul meu, atins de această primejdioasă boală a veacului (Spusese mai sus, p. 106: Ești atins de maladia veacului, pesimismul): *Weltschmerz*, durerea lumii, această nebulie absurd de comunicativă, care numără atâtea victime, dela Werther la René, dela Childe-Harold la Rolla, și atâția iluștri bolnavi: Byron, Musset, Heri (sic) Heine...

D. Zamfirescu, p. 109.

El (Schopenhauer) face diagnoza celor mai fine sentimente și are mania de a raționa totul: pentru ce i-e foame? ce e spiritismul? care sunt efectele unei nopți cu lună asupra amorului? ce eră amorul la Greci? ce sunt presimțirile?

Pus între două epoce, una de scepticism sterp, alta de mysticism și de emfază, vrea să le concilieze și să le apropie (adică viceversa).

In veacul trecut lumea a răs prea mult cu un glas sec și strident și Voltaire...

Veacul al XIX a început cu osteneala ce o simte cineva după o noapte de orgie.

Dar nu va îndrăzni să-l ceară. Il desfidem.

Pentru noi însă, credem că am sfârșit odată pentru totdeauna cu acest domn, care și-a început cariera literară cu un act *necorect* și o isprăvește cu o *faptă necuviincioasă*.

Câteva Glose.

„Cavalerul nostru pare a fi apucat de ducă-se pe pustii și, în vremea furiei, amenință și pornește ca Don Chișot împotriva morilor de vânt și, ca Don Chișot, rămâne tot el biruit“.

Gherea despre un erou al lui Zamfirescu.

Fiecare se face celebru după cum îl taie capul. Erostrat dând foc templului din Efes. Zoilul împingând ura până la sinucidere. Iar dl Duiliu Zamfirescu aruncând „o peatră în baltă“... Nu o afirmăm noi. Insus dl Zamfirescu scrie despre sine în articolul din „Convorbiri literare“:

— „Nebunul, care a aruncat peatra, am fost eu“!

Iar noi adăugăm cuvântul biblic:

— „Tu zici și vorba ta sfântă este!“

Comparația cu „piatra în baltă“ de alt fel nu este tocmai nimerită. Și aici se vede iarăș ce puțin simț pentru limba românească are dl Zamfirescu. Românul curat zice despre nebun că aruncă piatra în puț sau în fântână și zece înțelepți nu pot s'o scoată... Cât despre baltă avem metafora: a da cu băta în baltă și a te stropi singur. Potriveala asta eră mai mare, căci dl Zamfirescu a dat în adevăr cu băta în baltă și vai! s'a stropit de sus până jos, încât nici Densușianu cu telegramele, nici Macedonschi cu simpatiile și nici Soveja cu pârinteasca-i ocrotire nu-l vor mai putea curăți de urmele jocului frivol.

Dar să păstrăm poetica figură cu balta. Poate a-ți găcit că sub această baltă dl Zamfirescu înțelege acea parte a literaturii de astăzi (și sunt cam mulți), cari l-au luat și-l iau în răs pentru vorbăria-i deșartă. În ochii dsale acești scriitori constituie o apă murdară, în care își dau întâlnire „gâste gălăgioase, cucove (?), sătari sugători, animale cu pielea groasă, bivoli și alte vietăți“... Foarte bine! Să primim asemănarea, ca fiind delicios de spirituală. Dar ne permitem a întreba

pe autorul ei: în ce categorie din aceste animale „cu pielea groasă“ împarte dsă pe dl Maiorescu, cel dintâi care s'a plecat să scoată din fântână piatra „nebului“? Gască, cucovă (?) sau altceva mai drastic?

Poate dl Mehedintzi, care a tipărit acest compliment, strecurat la adresa dlui Maiorescu, va ști să răspundă...

Evident cititorii s'au putut convinge, că dl Zamfirescu urăște pe scriitori. Dar, ceea ce nu se știe atât de bine, este motivul acestei uri fără margini. Și motivul e foarte simplu. N'a fost scriitor de seamă care să nu fi zimit de sforțările dlui Zamfirescu. N'a fost un critic mai serios, care să nu fi arătat partea artificială și caricaturală din opera dsale. Cetiți de pildă minunatul articol al lui Gherea „Pesimistul din Soleni“. Opriți-vă cu dinadinsul asupra modului cum limpedele nostru critic schițează pe eroul romanului dlui Zamfirescu „In fața vieții“, „ale cărui episoade sunt caracteristice pentru autor“... Veți face cunoștință acolo cu „omulețul deșert și plin de egoism“, cu această „inteligentă foarte puțin pătrunzătoare, foarte slabă, dar cu poleială franțuzească“, cu această „lăudăroșie și deșertăciune“ a unui erou de bălcu, care „și ascunde micimea sa morală și intelectuală sub scutul unor nume mari ca Byron, Leopardi, Schopenhauer“...

Pare că vedem acum pe eroul Soleanu reînviind, în toată lăudăroșia lui, când cetim în „Convorbiri“: „Eu care am cetit pe Fröhner la temelile columnei lui Traian, eu care am cetit pe Platon și am tradus pe Leopardi, eu să nu înțeleg arta și istoria?“

Oho, Solene! Vei fi cetit câte-n lume și vei fi vizitat atâtea orașe și facultăți, dar ce folos că talentul, bunul simț, modestia și alte multe nu se învață din carte și nu s'au legat de dta? Cultura unui scriitor se judecă după creațiunile lui și nu după o fanfaronadă autobiografică.

Și e belicos lucru mare, dl Zamfirescu. Se laudă că ar fi fost în stare să „rupă gâtul“ unui adversar. Lauda aceasta este un fel de „fală goală, traistă ușoară“, cum se zice pe românește, și ne amintește o scenă de o irezistibilă comică dintr'un roman al dsale. Cine nu cunoaște celebra scenă cu ursul împușcat cu alică de paseri?

VIEAȚA LITERARĂ.

Ecaterina Pitiș, *Poezii*. Buc. 1909 (Ediția „Minervei“). pag. 163. — Donar Munteanu, *Aripi negre*. Buc. 1909. (Biblioteca populară Socec) pag. 64.

Cuprinsul volumului d-șoarei Pitiș este foarte simplu. Ca povestea unei tinereți liniștite.

O copilă sensibilă, cu întâiele bucurii ale vieții, tulburate ici colo de ușoare melancolii, își redă în formă versificată impresiile și amintirile. Chipul neuitat al bunicei, cu basmele copilăriei, o urmărește neîncetat. Grădina cu zarzării în floare, cu nucul, cu cireșii, cu crinii și garoafele ei, o alintă. Pădurea și poenele, cu fluturii și ciocărlile lor, o desmiardă ca pe-un copil cuminte și înțeleghător. Și firea, cu vecinicile ei schimbări, îi spune taine, pe cari tinăra poetă le știe prinde în armonii ușoare, pururea senină sub cerul albastru al primăverii și vecinic tulburată, când frunzele cad și întâii fulgi s'aștern peste nădejdi abia întrezărite.

Paginile aceste de o poezie blajină și cam demodată încep însă a se colora îndată ce se amestecă în ele întâiul fior de iubire. Iubirea e raza care dă viață și căldură strofelor anemice. Cine ca d-șoara Pitiș, a scris o atât de caldă chemare, ca cea cuprinsă în poezia „Primăvara“, e desigur un talent cu multe făgăduinți pentru viitor:

...Și vino 'n codru. Vântu 'n fagi,
Când stele ard pe crește,
Înșiră sufletelor dragi
O tainică poveste.

Au ascultat-o mii și mii —
Ascult-o, ca și tu s'o știi
Și fericit de vrei să fii:
Iubește!

Iubire, flori și primăveri
Nu-s date pe vecie.
Ce-ți pasă astăzi, ce-a fost eri
Și mâne ce-o să fie?
Pe-acelaș drum ți-e scris să treci
De ești voios și îți petreci,
Sau stai cu inima în veci
Pustie.

Odată toate s-or sfârși,
Cu scris și cărți s'o trece;
Și primăveri vor înflori
Și alții vor petrece.
Străini ce astăzi nu te știu
Atunci s'or strânge la sicriu,
Apoi vei rămâne pustiu
Și rece.

Vor pune flori de-asupra ta,
Frumos ți-o fi mormântul,
Dar vremuri reci le vor uscă
Și arșița și vântul;
Încet, încet, se vor rări
Coroane, lacrimi și făclii,
Și tot atât de greu ți-a fi
Pământul.

Când nota aceasta de viață va fi mai stăpânitoare în versurile autoarei, când poeta va ieși din atmosfera sfioasă a primelor senzații și va cunoaște realitatea cu patimile ei puternice și cu frământări zguduitoare, suntem siguri că va reuși

să se impună deabinele. Deocamdată fi semnalăm dibăcia în vers și claritatea expresiunii, — două calități prin cari d-șoara Pitiș intră în rândul celor vrednici a fi citați.

Al doilea autor de versuri anunțat aci, dl Donar Munteanu este ceva mai vechiu ca d-șoara Pitiș. Primele d-sale începuturi au apărut prin revistele obscure ale răsleților simbolști din Capitală. Judecând după acele începuturi, cu totul abracadabrante, noi credeam într'o desvoltare mult mai „originală“ a acestui versificator. Volumașul este însă o decepție completă, cu toată caldă recomandare cu care dl Dragomirescu o însoțește.

O mare parte din aceste versuri sunt simple banalități scrise într'o proză rimată ca aceasta:

Jur în jur se 'ntind în zare
Lanuri galbene de grâu,
Despărțite de-un părau
Șerpuit ca o cărare.
Ici și colo pomi și flori,
Fluturi albi plutind ușor,
Discul galbenului soare
Și, nălțându-se splendoare,
O pădure ș-un colnic,
Ceru-albastru și nimic.

Acest „nimic“ dl Munteanu îl intitulează „Pastel“ și dl Dragomirescu nu ezită să ne anunțe în prefața sa, că tinărul autor are „fond original și formă originală“.

Să alegem, la întâmplare, o altă bucată din banalitățile rimate ale dlui Munteanu:

Zice că Eugen Soleanu se plimbă într-o pădure, cu iubita sa și cu copii aceleia. Și ce să vezi? Iaca ursul! O secundă i-se pareă că i-s'a oprit sângele în vine. Eugeniu apucă pușca și strigă la el. Ce eră de făcut? Pușca încărcată cu ploaie! Atunci o hotărîre supremă. El începî a-și retrage pușca la ochi. Ursul venea spre el. Eră mare cât un om. Se apropie pînă la trei pași de el. La această depărtare el descărcă amîndouă țevile în ochi. Ursul sări în sus dînd din cap. Eră lovit bine. Eugeniu privea nemișcat la el. *Uituse că trăia* (!). De-odată teama că nu l-o fi lovit bine îi veni în minte. Scoase numai decăt iarba din buzunar și încercă amîndouă țevile cu îndoită măsură, fără a mai pune alică. Ursul se mai rostogoli de vre-o câteva ori pînă căzî de rîpă...

Povestea aceasta a dlui Zamfirescu, în care ne arată cum un erou al dsale a răpus un coeamite urs „cât un om de mare“, cu o simplă încărcare de alică pentru paseri, e desigur fioroasă, dar nu înspăimîntă decăt pe naivi. Nu toți urșii sunt de carton și nici literatura nu este codrul Vlăsiei, unde poți face exerciții cinegetice și poți încercă a „rupe găturile“, fără pedeapsă!

Adecă să nu zicem vorbă mare. Asemănarea cu codrul Vlăsiei s'ar potrivi. Citiți cele două coloane, puse alături, din primul articol și vă convingeți. Ce frumos documentată stă aici dovada unui act de incorectitudine literară a dlui Zamfirescu! Priviți pe trufașul, vorbarețul, insultătorul „anti-poporanist“, — ce gol a fost el totdeauna și cu cîtă iscusință știa el să acopere acest gol și să se împodobească cu pene străine! El „care a cetit pe Fröhner la poalele columnei lui Traian, el care a cetit pe Platon și pe Leopardi“... ce bine știe el să găsească mijloacele de a simulă o cultură pe care nu o are! Și ce dibaciu știe coborătorul grecului Laskaris (o rudă de departe cu vărul unui unchiu al dsale...) să întindă mîna după laurii cugetătorilor străini, pentru a-și încunună cu ei fruntea înfierbîntată de visuri neputincioase!

Mărire ție, noului venit în rîndul nemuritorilor. *Dignus, dignus eras intrare!*

Disoluția în Cameră.

Imunitatea lui Novoselo. — Un succes al dep. român Vlad. — Ședința secretă. — Prezintarea noului guvern. — Declarațiile partidelor.

Frămîntările și fierberea ce s'a observat lunile din urmă, în sânul partidelor coaliate, s'au manifestat și în cele două ședințe — de Sămbătă și Luni — ale Camerei deputaților.

Guvernul speră că va obține cu înlesnire un vot de încredere și ședința se va termină fără nici un incident, când colo am avut scene furtunoase ca pe vremea obstrucției celei mai îndărjite.

Chestia de imunitate a deputatului croat Novoselo a dat prilej la izbucnirea patimilor și — lucru ciudat — la înfripirea unei majorități noi, incidentale — care a votat împotriva raporturii comisiei de imunitate, *aproband propunerea deputatului român Dr. Aurel Vlad.*

Raportorul comisiei de imunitate, deputatul Héderváry Lehel, constată că imunitatea dep. Novoselo a fost violată prin faptul că a fost dat în judecată și condamnat fără să se fi cerut suspendarea imunității lui. „Imunitatea lui Novoselo n'a fost, însă, violată prin faptul că a fost arestat, pentru că a fost arestat în flagrant delict, strigînd *Abzug Rauch*“.

Părerea din urmă a comisiei a fost ascultată cu protestări, cărora le-a dat expresie deputatul român dr. Vlad, cerînd într'un discurs documentat — să se constate că imunitatea lui Novoselo a fost violată și prin faptul că acest deputat a fost arestat.

Președintele Justh consultă Camera și enunță că majoritatea e de părerea deputatului român... Un deputat român apărător al prestigiului parlamentului!... Asta nu le place clericalilor și agrarilor din partidul Kossuthist. Izbucnesc în strigăte, vociferează, îl acuză pe Justh că a fost parțial, arbitrar... că a procedat ca... *Perczel*...

E cu neputință să se continue ședința în sgomotul acesta mare. Justh se ridică și suspendă ședința. În pauză i-se prezintă o cerere, iscălită de 20 de deputați, parte poporali, parte constituționali, prin care se cere ședința secretă.

În ședința aceasta, poporalul Hencz Károly l-a atacat din nou pe Justh, acuzându-l că a violat regulamentul Camerei și că stă în ser-

viciul unei fracțiuni. Justh dovedește că a procedat corect. Wekerle e de aceeaș părere și incidentul — tras de păr de constituționalii lui Andrassy și clericaliilor lui Rakovszky — se termină cu o manifestație de simpatie pentru Justh.

Redeschizându-se ședința publică, ia cuvîntul ministrul-președinte Wekerle și anunță că, neputîndu-se rezolvî criza, Ma. Sa a numit din nou guvernul demisionat... și că acest guvern la toamnă din nou își va da demisia.

În numele partidului Kossuthist ia cuvîntul dep. Bakonyi Samu, și propune Camerei să ia la cunoștință numirea noului guvern, declarînd că la toamnă nu va sprijini decăt un guvern care va începe lucrările pregătitoare pentru înființarea băncii comune și introducerea votului universal.

În numele partidului naționalităților a luat cuvîntul deputatul Dr. Teodor Mihali, care a rostit următorul discurs:

„Dați-mi voie să exprim din prilejul prezentării noului cabinet punctul de vedere al partidului meu. Înainte de toate declar că n'am nici o încredere în noul cabinet pe care nu-l consider de parlamentar. Nu pot avea încredere în noul guvern pentru că acesta n'are nici un program. În fața partidului naționalităților stă numai activitatea de pînă aci a guvernului, alta nimica. Partidul meu înainte cu trei ani și-a spus îngrijorările sale față de politica guvernului, care n'a satisfăcut obligamentele luate asupra sa în pact, de a realiză sufragiul universal egal și secret, a dat expresie mai departe și acelei îngrijorări, că guvernul nu a rezolvat chestiile sociale și de naționalitate conform intereselor țării. Îngrijorările acestea s'au dovedit, durere, ca întemeiate, deoarece în curs de 3 ani guvernul coaliției n'a fost în stare să realizeze dreptul electoral secret și egal, ci a căutat ca cu introducerea votului plural să-și mențină și mai departe domnia de clasă. Cu chestiile sociale și de naționalitate guvernul nu și-a bătut capul. Căt pentru gravaminele administrative, poporul a fost expus celor mai mari prigoniri ca și când scopul guvernului ar fi fost șicanarea și sărăcirea păturilor de jos. Căci milioane fac sumele, cu cari au fost pedepsiți țărani în ținuturile locuite de naționalități. Pe terenul justițiar aceleași prigoniri. Oratorul constată că pedepsele cu închisoare, dictate de judecătoria în procesele de presă se urcă sumar la 200 de ani, iar amenzile dau suma de 200 mii coroane. (Mare sgomot.) Pot dovedi că toate aceste prigoniri au urmat la îndemnul guvernului. (Sgomot continuu și întrepreri).

Răul, după părerea mea, residă în aceea, că în Ungaria nu se află guvern, care să fie capabil a rezolvă aceste chestiuni. Pofțiți și reali-

Eră într'o seară de primăvară
În luna Mai,
Ții minte steaua ce stă s'apară
Când pe sub *aldci* suflau zefirii,
Și când natura eră un raiu?
— Eu știu c'atuncia îți sărutai
Obrajii rumeni... Ah, trandafirii
Și banca-aceea de lângă *tei*!

Ca pe-o avere
Te luai în brațe și te strănsei
Și simțiși lumea fără cuvinte,
Frumoasa lume cu dulci mistere
Și-ascultași șoapte dulci în tăcere
Care sburară din a ta minte!

Și aici un alt „pastel“ din care se vede ce puțin am evoluat de la Rodica lui Alexandri pînă la dl Donar:

Spre isvorul ce șoptește
Se apleacă o copilă:
Ochi de cer și păr de soare,
Mlădiere de zambilă,
Ie 'n fluturi și zavelcă,
Roșii fragi ascunși în sân,
Și din juru-i fluturi zboară
Roiuri, roiuri peste fân.

Fragmentele citate fac parte din poeziile mai echilibrate ale autorului, în cari a căutat să-și părăsească școala simbolistă dela care a plecat. Restul însă, care justifică titlul de „Aripi negre“ (alt simbolist și-a intitulat volumul „Aripi de vis“) este mult mai sombru, mai pretențios și mai confuz, neapărat. Unele au hazul lor prin o lipsă desăvârșită de coerență. O pildă:

Ce tăcere fioroasă
În adîncul de pădure,
Și 'n adînc e o poiană
Cu flori roșii și cu mure
Și cu umbră răcoroasă,
Iar din fundul unui rîu
O naiadă își arată
Corpul alb pînă la brâu...

Vedeți confuzia autorului: d-sa voește să ne dea o imagine „fioroasă“ și când colo ne zugrăvește o poiană cu flori, în care se ivește o zîină cu corpul alb, — ceea ce numai „fioros“ nu poate să fie. Și astfel sunt toate procedările de zugrăvire a stărilor sufletești, sau a tablourilor din natură: multă vorbă goală și multe banalități. D-l Munteanu e un primitiv și-un confuz, care oricât ar afectă un grad de rafinare artistică (traduce din Rollinat!), cu anevoie va străbate printre scriitorii noștri considerați.

Gh. Dumbrovă.

A apărut:

În biblioteca de popularizare a „Minervei“ (prețul 30 bani) *Nuvela* de cunoscutul scriitor Z. Bărsan.

„Din lume pentru lume“ (povestiri din popor) de d-na Sofia Nădejde. Prețul 2 lei.

„Amorul veghiază“ în „Biblioteca pentru toți“, scânteietoarea piesă a d-lor Caillavet și Robert de Flers.

Mitologia eschimoșilor.

Cu toată propaganda misionarilor creștini printre eschimoșii din Groenlanda, succesele lor sunt aproape nule. Eschimoșii nu se simt nici decum ispitiți de învățăturile evangheliei lui Cristos, ci preferă a rămânea în credințele și datinele lor străvechi. Poate nicăeri nu a făcut propaganda creștină mai puțini aderenți ca între indigenii din Groenlanda.

Eschimoșii își au religia lor, la care țin cu sfințenie. Mitologia lor se bazează pe vechiul cult al puterilor naturii, cari sunt personificați în zei și zeițe, întocmai ca la ve-hile popoare păgâne de sud.

Zii principali ai eschimoșilor sunt Soarele și Luna. Soarele personifică o zeiță, iar luna un zeu. Ei sunt frați din aceeaș mamă. Cu toate acestea, Luna este îndrăgostită de soare, de această zeiță cu plete de aur, după care aleargă zi și noapte nefcetat.

Soarele însă se ferește de păcat, se ascunde în mare, de unde ese, când vede că adoratul este departe. Zeul Lunei este reprezentat la eschimoși printr'un flăcău tinăr, îmbrăcat în haine ușoare de vară. Înaintea lui merge amurgul ca o fecioară nespuse de frumoasă, iar în urma lui zorile, cari îi țin calea ori de câteori e aproape să prindă pe soara sa. Odată însă Luna va ajunge să îmbrățișeze Soarele, iar atunci va fi sfârșitul lumii. De aceea eschimoșii, când Luna răsare pînă când soarele n'a apus încă, încep să cânte fel de fel de cântece religioase, prin cari cred că pot împiedecă unirea Lunei cu Soarele și deci... împiedecă și sfârșitul lumii.

zați sufragiul universal și secret și veți obține baza pe care stând se vor putea apăra interesele însemnate ale țării. (Sgomot continuu. O voce: Vă merge bine!)

Dr. T. Mihali: Să nu dea Dumnezeu binele acela nimănui, când frații noștri, soțiile noastre și prietini noștri se află în temniță. (Mare sgomot). Și cum e pe terenul justiției, tot așa e și pe cel religios: suntem împiedecați în exercitarea libertății noastre religioase. (Voci: Nu e adevărat!) Este ceva ne mai auzit să vină un ministru de culte și să interzică propunerea religiei în o limbă neînțeleasă de băieți.

Nu pot avea încredere în guvern nici din motivul că primejduiește echilibrul gospodăriei statului prin faptul, că mereu urcă cheltuielile fără să se îngrijească de venite.

De încheiere dl dep. Dr. Mihali prezintă următoarea moțiune:

„Camera enunță că n'are încredere față de guvern și că prima condițiune a rezolvării crizei politice este realizarea sufragiului universal egal și secret.“

În ședința de Luni s'a continuat și terminat discuția, primindu-se propunerea deputatului Bakonyi.

Apoi, la propunerea președintelui Justh, Camera și-a luat vacanța până la 28 Septembrie.

REVISTA POLITICĂ.

Coaliția rămâne... Greutățile ivite în rezolvirea crizei — de cari am pomenit în repetițe rânduri — au îndemnat pe Maj. Sa să amâie rezolvirea până la toamnă, însărcinând actualul cabinet să conducă mai departe afacerile țării până la toamnă.

În urma unei hotăriri a consiliului de miniștri, Wekerle a înaintat Maj. Sale rugămintea ca actualul cabinet — demisionat — să fie numit din nou, îndatorindu-se ca la toamnă să-și dea din nou dimisia.

Autograful preînalt conținând noua numire s'a publicat în numărul de Mercuri al „Monitorului oficial“...

Până la toamnă, dară, vom fi feriți de surprize.

Plecarea Maj. Sale. De ani de zile Maj. Sa petrece vara la Ischl, unde de obicei se duce pe la sfârșitul lui Iunie. Anul acesta, în urma crizei de guvern, Maj. Sa a fost necesitat să-și amâie călătoria de pe-o zi pe alta.

Terminându-se, în pace, și ședința de Luni a Camerei deputaților ungari, Maj. Sa a plecat, cu tren special, Mercuri dimineața din Viena, sosind la Ischl în aceiași zi după amiază.

Prorogarea parlamentului austriac. „Wiener Zeitung“, organul oficial al guvernului austriac, publică un comunicat mai lung, anunțând că: „Pe baza prea înaltei împuterniciri și în conformitate cu hotărârea unanimă a consiliului de miniștri, sesiunea a 19-a a Reichsrat-ului se declară închisă“.

„Guvernul austriac — se zice apoi — a luat această măsură după multă codire. A fost nevoit să o facă, deoarece ordinea normală și capacitatea de lucru a parlamentului nu putea fi menținută. Vina acestei măsuri o are în mod exclusiv acea fracțiune parlamentară care, fără să fie nevoie, a depus nenumărate moțiuni de urgență la ordinea zilei, deși trebuiau să se discute chestiuni de o importanță capitală pentru propășirea țării. Toate proiectele depuse erau născute din grija pentru prosperitatea generală și nu din simpla dorință a guvernului. Înainte de toate eră să se stabilească raporturile comerciale cu statele balcanice și cu România“.

Vizita arhiducelui Franz Ferdinand în România. Vorbind de vizita arhiducelui Francisc Ferdinand și a soției sale la Sinaia, „Fremdenblatt“ zice: această vizită dovedește legături tradiționale de amicitie între familia imperială și familia regală română, dar mai dovedește excelente și cordiale relațiuni dintre monarhia austro-ungară și statul vecin român, relațiuni cari au rămas neschimbate.

Ziarul relevă apoi meritele Regelui Carol arătând progresele făcute de țara românească sub domnia regelui.

Austro-Ungaria, adaugă oficiosul vienez, a avut totdeauna stimă pentru acest stat care s'a dovedit a fi un element notabil de ordine în Balcani și a apreciat faptul că politica înțeleaptă externă a Suveranului României a știut să evite cu îngrijire orice politică de aventuri. Politica românească este o politică leală și conștientă de ținta sa. Amicitia dintre monarhia noastră și România este de asemenea un rezultat al acestei politici valide și se poate constata și astăzi cu satisfacțiune că aceste legături amicale sunt neștirbite.

Alegerea dela Caransebeș.

După multele peripeții, capacitări și svărcoliri, în fine, în ziua sfinților apostoli Petru și Pavel s'a dat lupta hotăritoare între oamenii stăpânirii bisericești și ai stăpânirii lumești dela Caransebeș — și spre marea noastră satisfacție și de astădată biruința a rămas pe partea oamenilor legați cu toată ființa lor de biserica strămoșească.

Burdismul a suferit înfrângerea meritată, iar candidatul bisericești a raportat o biruință strălucită:

Dr. Traian Badescu, a fost ales de Episcop al Caransebeșului cu 32 voturi, față de contra candidatul Dr. Iosif Olariu, care a întrunit numai 22 de voturi.

Pe când floarea Bănatului s'a grupat în jurul protosincelui Dr. Badescu, în ceialaltă tabără găsim nume aproape necunoscute și obscure — excepție făcând numai dl general Cerna și baronul Duca, acest din urmă, fiind înduplecat de contele Andrassy ca să se înroleze în tabăra contrară, iar *generalul Cerna* ca soldat, ținând seamă de cuvântul dat protosincelui Dr. Olariu. Acuma e rândul Coroanei ca să sancționeze votul sinodului — corect dat. Nu ne îndoiim, că și de data aceasta, ceice au zădărnicit numirea arhimandritului *Musta* sunt la obicinuitul lor loc — pentru a continua cu munca lor herostratică — și distrugătoare. Și ce nu se poate azi în era guvernului coalițiunii — și mai ales când *Apponyi* marele ministru de culte al Ungariei este sfetnicul Coroanei! Noi însă nu ne-am pierdut nădejdea — că în fine Coroana se va fi gândind mult, dacă este bine să repeteze cazul neconformării și să supună biserica la noi probe de încercare.

Oricum va fi — tabăra curată și neînfricată a celor buni și curați la inimă, va sta la postul de onoare și va păzi sfințenia altarului de molipseala celor ce cu ajutor străin vreau să între în sfânta sfințelor.

Fruntașii Bănatului și de data aceasta au săvârșit o faptă demnă în istoria bisericești lor. Sperăm „că nu cea din urmă“.

Insemnări.

Pantheonul. — Grădina Luxembourg.

Intrarea Pantheonului e păzită de celebra statuie a lui Rodin, *Le Penseur*: un bronz mucigăit, reprezentând un individ gol, care stă pe-o piatră și ține capul aplecat în mână, în chip de gânditor. Și aici, ca 'n toate monumentele mari, mișună englezii curioși, târându-și picioarele agale, și răsucindu-și gâtul, cu ochii pe pereți și 'n tavan.

Pereții Pantheonului, împodobiți cu picturile vestite ale lui de Chavannes, și-ale altor maeștrii ai veacului trecut, s'au îmbogățit în anii din urmă ca o „Execuție de sfinți“, a minunatului meșteșugar care e directorul școlii de belle-arte, Bonnat, — și cu o apoteoză a Franței, „Spre glorie“, de un alt pictor oficial, apotează lucrată în tonuri proaspete, violete și care contrastează puternic cu acea diafană, „Sfânta Genevieva veghiând asupra orașului adormit“ a poetului Pavis de Chavannes.

Abia ai avut vreme să faci un înconjur al frescei, — și glasul gardianului adună ceata vizitatorilor risipiți:

— La cripte! Coborâm în Cavouri!

Print'r'o porțiță, din fund, intrăm în pinițele uriașului edificiu. E răcoare aici, și aproape întuneric. De subt o boltă depărtată, răsună lo-

vituri de ciocan. Gardianul oprește ceata în fața unui cavou modest și explică sonor:

— Aci odihnește Jean-Jaques-Rousseau, scriitor și filozof, autorul „Contractului social“. Născut în ... mort în ... a pregătit revoluția franceză... vedeți mâna care iese din mormântul lui, cu o faclă?

Asta însemnează că Rousseau a luminat lumea cu știința lui...

...Și pe când gardianul dă aceste foarte noi amănunte asupra marelui Jean Jaques, mie-mi bate inima și-mi vine să plâng. O senzație ciudată, pe care-am mai avut-o de mult când rătăceam în neștire pe străzile Parisului nou, — și m'am pomenit în fața statuiei lui Shakespeare, — o emoție puternică mă cutreieră, simțind la un pas departe, apropierea osemintelor sacre. Și tot așa mă înfior lângă cavoul lui Voltaire, al lui Victor Hugo, al lui Emil Zola...

Peste o jumătate de ceas, sunt sus, în vârful Pantheonului. Am urcat singur, treptele înguste, sonore, învelite 'n întuneric. Nesfârșita spirală m'a obosit, m'a amețit. Iar acum, când dau dintr'o dată de aer, de orizontul uriaș al Parisului revărsat din belșug împrejur, — mi-e frică. Norii sunt aproape, vântul bate, înălțimea e înfiorătoare. La poale, jos, departe, casele și bisericile metropolei, se întind cât ține ochiul. Departe, turnul Eiffel domină toate. Sena se stră-

vede, pitică, printre șirurile uniforme de clădiri... Iată Parisul imens, poetic și înspăimântător, Parisul încărcat de legende și de glorie, Babilonul zilelor noastre, cetatea uriașă unde misună atâtea milioane de ființe, unde au trăit atâtea uriași, unde vor muri atâtea pitici, — mirajul celor dintâi vise și cea din urmă nostalgia a celor de departe!

Mă cutremur... ameteșc... Vântul care se-adună din el, suflă și mă gonește.

Tremurând tot, cobor în neștire, spirala întunecoasă. Jos, gardianul mai adună o ceată de englezi:

— La cripte! Coborâm în Cavouri!...

Cățiva pași de Pantheon, e grădina Luxemburg: un parc foarte mare, neregulat, neîngrijit, plin de statui și de popor. Il cunosc așa de bine!.. De trei ori pe zi îi bat cărările, îi admir statuile și-i plâng soarta.

Sărmanul parc! Ca și Versailles, — el e deschis toată ziua. Și aici au strălucit odinioară curtenii unei regine epicuriane. A fost glorie și nobleță aici, elegantă și poezie. Acum, acele trei vorbe aproape impertinente, cari se răsfată pe toate edificiile Franței, au spart și lăcatele Luxemburgului mareț. Poporul a năvălit și aici. A sfărâmat degetele statuiilor, a bătătorit aleile, a sărăcit pomii de frunze; băieți irespectuoși, țipă și aleargă prin grădină, mănâncă pe scaunele vechi

Vizita principelui moștenitor al Austriei la Sinaia.

Desigur pentru toate popoarele Europei, cari, în interesul fiecăruia, micșorează sau măresc tainele unei curteniri, — vizita Arhiducelui Francisc Ferdinand în România, nu poate fi privită decât ca o continuare a bunelor raporturi ce există între România și Austro-Ungaria.

Dealtfel toate zările Austriace cât și cele Românești, nu fac decât să mărească în masele cititorilor credința că aceste state, pentru echilibrul lor de „măine“, trebuie să menție și să întărească pe cât mai mult posibil relațiunile lor de sinceră prietenie.

Intrucât ne privește pe noi, Ardelenii, nu putem decât saluta cu toată căldura sufletelor noastre această amiciție, care mai curând sau mai târziu, va trebui să pecetluască cu adevărata lui valoare, rolul de astăzi, al celor aproape patru milioane de Români din monarhie.

Primirea arhiducelui Francisc Ferdinand la Sinaia, s'a făcut cu toate onorurile cuvenite.

Au asistat la primire toate autoritățile civile și militare precum și un foarte numeros public.

După îndeplinirea formalităților, la gară, oaspeții însoțiți de familia Regală Română și de invitați s'au îndreptat spre castelul Peleş.

Aci, la orele 8 seara a avut loc un dineu de gală, la care au luat parte pe lângă oaspeții și membrii familiei regale Române, toți membrii consulatului Austro-Ungar din București, toți atașaii militari ai monarhiei, d-nii I. I. C. Brătianu, președintele consiliului de miniștri, V. Moțun, Djuvara, Anton Corp, Toma Stelian, miniștri precum și un nesfârșit număr de invitați.

Cu această ocazie, M. S. Regele Carol al României, a rostit următorul toast:

„Vizita Alteței Voastre imperiale și regale și a grațioasei sale soții, ne pricinuește o mare bucurie; din adâncul inimei noastre vă urăm la amândoi bun sosir în mijlocul nostru.

Printre numeroșii membrii ai casei de Habsburg ce am avut onoarea a primi la castelul Peleş, păstrăm mai ales o amintire neștearsă de șederea în țară a ilustrei perechi imperiale și a tatălui mult iubit al Alteței Voastre Imperiale, cu care mă uneau, încă din tinerețe, legături de cea mai strânsă prietenie a cărui amintire îmi va fi pe veci

scumpă. Indrăznesc a spera că fiul său îmi va continua iubirea pe care ilustrul defunct o avea pentru mine. Prezența Alteței Voastre Imperiale și Regale îmi este o mărturie scumpă despre aceasta. Văd de asemenea în această vizită o nouă dovadă de simpatia și interesul constant ce Majestatea Sa Împăratul Rege augustin D-voastră unchiu, îmi arată ca și țării mele. Aceste sentimente binevoitoare mă îndatorează la cea mai vie recunoștință și sporesc mulțumirea ce resimt făcând să reiasă, în această plăcută circumstanță, marele preț ce punem pe relațiunile atât de amicale ce le întretinem de ani îndelungați cu puternica monarhie vecină, pentru prosperitatea căreia fac urările cele mai călduroase.

Nenumăratele și delicatele atențiuni ale Majestății Sale pentru mine și pentru ai mei, de care ne-a dat o nouă și strălucită dovadă însărcinând pe Alteța Voastră Imperială și Regală să remită nepotului meu însemnele Lănei de aur, îmi inspiră cea mai adâncă și mai sinceră grațitudine.

Nu aș putea mai bine dovedi sentimentele de recunoștință de care sunt pătruns, decât unindu-le urările călduroase ale inimei mele pentru fericirea Majestății Sale. Aceste urări le adresez de asemenea și Alteței Voastre Imperiale și Regale și rog pe Dumnezeu să răspândească asupra ei și asupra alor săi binefacerile binecuvântărilor sale.

Reînnoindu-vă expresiunea bucuriei ce ne pricinuește amabila d-v vizită, ridic păharul meu în sănătatea M. S. Împăratului Rege și în aceia a Alteței Voastre Imperiale și Regale și a familiei sale iubite“.

La aceste prețioase cuvinte ale Regelui Carol, Arhiducele Francisc Ferdinand viu mișcat, a răspuns următoarele:

„Sire, adânc mișcat de cuvintele grațioase și cordiale pe cari le-a rostit Majestatea Voastră, și adânc recunoscător de primirea strălucită și amicală pe care Majestatea Voastră și M. S. Regina a binevoit a ne-o face, rog Majestatea Voastră să-mi permită ai exprimă sentimentele foarte sincerei noastre grațitudini.

Cu o nespusă bucurie am primit amabila invitațiune a Majestății Voastre: ea ne dă prilej de a ne exprimă Majestății Voastre precum și M. S. Reginei, urările călduroase ce formăm pentru fericirea lor și pentru prosperitatea României.

Pătruns de admirațiune pentru înalta înțelepciune a Majestății Voastre și animat

de simțiminte de devotament și de sinceră afecțiune pentru Majestatea Voastră și augusta casă a Măjestații Voastre, simțiminte ce mi s'au transmis de reposatul meu tată, sânt mândru și fericit de a putea continua amiciția tradițională de care Majestatea Voastră păstrează o atât de duiosă amintire.

Mă achit cu bucurie de misiunea de care m'a onorat M. S. Împăratul Rege însărcinându-mă să remit A. S. R. Principelui Ferdinand, prea scumpul meu prieten, însemnele ordinului Lănei de Aur.

Voi fi foarte fericit, la înapoierea mea, să fiu pe lângă M. S. Împăratul Rege, interpretul cuvintelor de amiciție sinceră și de vie simpatie pe cari Majestatea Voastră a bine voit a ni le exprima. Aceste cuvinte sânt o nouă și prețioasă mărturie a relațiunilor escelente cari există în mod fericit între România și Austro-Ungaria.

Rugând pe Dumnezeu să binevoiască a ține ani îndelungați viața scumpă a Majestății Voastre spre binele țării Majestății Voastre, beau în sănătatea Majestății Voastre, în sănătatea M. S. Reginei și a întregii case regale“.

Acest dineu de gală a avut loc în sala maurescă.

Invitații au trecut apoi în camera albastră unde s'au întreținut în mod mai amical.

De notat la această frumoasă primire, a fost și grupul Ardelenilor aflători în România cari au făcut moștenitorului de tron Austriac ovațiuni sgomotoase și au strigat: *Să trăiască!*

La aceste manifestări Arhiducele a răspuns cu salutări pline de cordialitate și cu zimbete de simpatie.

Ziua a doua a sărbătoririi Prințului moștenitor al Austriei, la Sinaia, s'a început printr'un Te-Deum oficiat în capela catolică.

După prânz s'a organizat o excursiune pe valea nespus de pitorească a Prahovei, până la Brașov.

La toate comunele oaspeții au fost întâmpinați de țărani români în haine de sărbătoare, de învățătorii și elevii lor cari cântau „Imnul regal“ român și Austriac, și diferite alte cântece.

Excursionistii s'au întors la ora 7.

Cu această ocazie, Arhiducele Francisc Ferdinand s'a arătat foarte mulțumit de primirea ce ia făcut-o populația. A. S. R. a spus dlui Anghel, prefectul județului Prahova, că ceia ce-l mișcă din aceste manifestări este *spontaneitatea și sinceritatea*. Arhiducele a mai fost încântat și de libertatea de care se bucură poporul român, căci pe tot parcursul nu se întâlneau reprezentanți de ai poliției sau de ai autorităților.

Seara a avut loc o reprezentație teatrală în castelul Peleş. Rolurile din piese au fost susținute de dne și dni din elita Bucureștenă.

Ziua a 3-a și-a avut de sigur însemnătatea ei.

Serbările populare date pe platoul Sinaei la care au asistat zeci de mii de oameni îmbrăcați în costume naționale românești, cu însuflețirea lor tradițională, cu jocurile și cântecile lor minunate, — au făcut o adâncă impresie asupra oaspeților.

Și când la „chindie“ Princesesa Elisabeta și principele Carol, animați de un entuziasm nespus, s'au prins în joc alături cu poporul, — oaspeții au trăit sentimentul curat al admirațiunei sincere.

Tot în ziua aceia Arhiducele Francisc Ferdinand a binevoit a primi în audiență o delegație a românilor transilvăneni stabiliți în țară, compusă din d-nii: Dr Dumitru Popovici, Nicolae Mircea și I. Scurtu, cari au remis A. S. o adresă omagială.

și sărăcicioase, aruncă petice de jurnal, și se agată de fetele fără căpății, care-și poartă toată ziua surisul stupid printre statuile de regine sfântite.

Busturi de scriitori și artiști, visează 'n umbră. În toate părțile, lucrări de artă, trec nebăgate 'n seamă de jucătorii cu mingia cari colșesc grădina.

Dimineața, e lume mai puțină. Un soare melancolic de toamnă 'ntârziată, aurește pomii și frunzele galbene, căzute vremelnice, joacă raze galbene pe statui și'n bazinul cu pești roșii.

După amiază, grădina e plină de copii de toate vârstele, de studenți, de bătrâne cari se odihnesc pe băncile vechi. Când nu plouă, parcul e plin de larmă. Aceleași tipuri de boemi sărăcicioși, cu părul mare, se învârtesc în jurul pavilionului, unde cântă muzica militară din când în când. Printre aceștia, te indignează unul cu barbă mare, cu părul stufoș, despărțit în două, și acoperit în creștet de-o pălărie cu pană de păn. E un tip comun, îmbrăcat în haine de catifea cu dantele și cu pantaloni scurți, acoperit cu o pelerină fantastică, — un „ratat“ care vrea să atragă atenția prin portul său excentric, și căruia, cartierul îi zice „omul catedralelor.“ În fiecare zi, el străbate grădina, însoțit de alte apariții fantastice și e fericit când lumea întoarce capul după el.

Un tovarăș d'al lui, un armean cu mustățile rase, cu pălăria și cravata uriașă, trece mândru deadreapta „omului catedralelor“ și sfidează.

Rezemată de vr'un pom, câte-o fată singulară își așteaptă prietinel. Alta țipă în mijlocul câtorva băeți, sare și se sărută cu ei fără nici o jenă. Studențe sărace, cu cărțile subțioară trec spre fundul grădinii, mușcând dintr'o bucată de pâine, cu aceeaș lipsă de jenă cu care altele se sărută.

Iar printre frunzele pline de apă, câte o bucată de cer senin, albăstrește prin crăpătura norilor, aruncând surăsuri triste, rătăcitorilor din grădina Luxembourg, statuilor de regine, și porumbeilor cocoțați pe vârful vr'unui monument.

Paris, Iulie.

Victor Eftimiu.

Triumvirat...

„Eu, care am cetit pe Fröhner la temelile coloanei lui Traian...“

D. Zamfirescu.

Pe sub columna lui Traian
— Ce mândră 'nfățisare!
— Cucoana Smara și Cârțan
Așteaptă'n aiurare.

E Smara, nu vezi, și Cârțan?
Ce stai în depărtare?
„Duilă, măă... strigă Traian —
Dignus eras intrare!“

Y.

Printul moștenitor al Austriei a primit în mod foarte binevoitor delegația transilvăneană.

Seara a avut loc o impunătoare serată muzicală, la care a luat parte, ca executantă, M. S. Regina Elisabeta a României.

*

Un mic și de tot fără importanță incident, a avut loc cu ocazia iluștrilor oaspeți la Sinaia, în prima zi.

Un ungar arborase numai steagul unguresc, iar câțiva studenți au intervenit și au determinat pe acel zelos ungar să arboreze și steagurile române și austriace.

Ecoul acestui mic incident, insistăm, fără importanță a trecut însă granița și când a ajuns la Pesta a luat proporții uriașe. Ziarele ungurești din Budapesta fac din acel incident de nimic, un caz extraordinar de netoleranță din partea românilor. Acele ziare afirmă fără cea mai mică mustrare de cuget, că studențimea română a silit pe toți proprietarii de case din Sinaia să scoată steagurile ungurești arborate, și că studenții au călcat acele steaguri în picioare.

Desigur că acestor informații cu totul mincinoase, au să le urmeze articole nesfârșite prin care România va fi atacată cu cea din urmă violență, pentru netoleranța ei națională.

Ungurilor se înțelege că le convine să facă mare scandal pe această chestie, pentru a avea apoi dreptul să spue că și Românii sunt netoleranți cu naționalitățile dela ei, și că nu mai au dreptul să se plângă de persecuțiile lor contra românilor din Ungaria.

Noi însă, ținem să restabilim adevărul asupra neînsemnatului incident dela Sinaia și să arătăm astfel cum presa maghiară exagerează cu rea credință fapte de nimic; aceiaș presă care n'a găsit nici un cuvânt de zis când poliția din Brașov a oprit de a se pune pe cosciugul lui Aurel Mureșanu, coroana sindicatului ziaristilor din București, cu panglica tricoloră.

*

Și acum credem că e la locul ei o mică constatare: propunerea noastră de a eși întru întimpinarea principelui moștenitor, de a-l aclama și de a-i arăta prin numărul și energia noastră mare, că trăim și așteptăm, propunere care n'a găsit nici un răsunset la conducătorii noștri — a găsit totuș două orașe, cari așa, fără nici un program, au înfăptuit-o oarecum: Blajul și Brașovul.

După cele ce ni se scriu, Blajul s'a arătat demn și de data aceasta. Cu mult înainte de-a sosi trenul cu A. S. R. Principele moștenitor, sute de români s'au adunat întru salutarea Lui. Nu lipseau, desigur, nici penele de cocoș, cari au căutat să imprăstie mulțimea. Și scrisoarea venită din Blaj, închee: „și nu știu cum se face, că în momentul sosirii trenului așteptat, cu toate că erau o mulțime de jandarmi, n'am mai văzut nice-unul... par'că i-a înghițit pământul!“

Și Românii au aclamat în liniște.

Tot astfel s'a întâmplat și la Brașov, deși acolo numărul românilor cari așteptau era mai restrâns.

Cu toate aceste, credem noi, nici Blajul și nici Brașovul nu au cerut „pomană“, precum nici nu vor cere și nici nu vor primi vr'odată!

Intrunirea de protestare din Iași. Dumineca trecută s'a ținut de cătră studenții capitalei a doua a României, o intrunire de protestare contra atitudinii nesăbuite a guvernului maghiar față de studenții universitari români dela noi.

Au vorbit dnii A. C. Cuza, și studenții Săndulescu, Coroi, Tinof și Ifrim.

S'a votat și o moțiune de protestare care va fi trimisă spre publicare tuturor ziarelor românești.

CRONICA LITERARĂ ȘI ARTISTICĂ.

O aniversare. Tocmai acum se implinesc 650 de ani de când cel mai vechiu străbun al dlui Duiliu Zamfirescu „Ioan al IV Laskaris, la 1259“ s'a ivit pe orizont în istoria omenirii. Din prilejul acestei aniversări, închinăm o mare parte din numărul de față al revistei noastre memoriei ilustrului coboritor din „oameni învățați și oameni de neam“. Tot ce ne pare rău e că „documentele au fost arse“ și astfel suntem nevoiți să servim noi publicul cu niscai... „documente“.

Proces unui... critic. Doi scriitori dramatici parizieni: Flers și Héros, au intentat proces cunoscutului critic Adolphe Brisson, pentru un foileton publicat de acesta în ziarul „Le Temps“, în care se spune că una din lucrările dramatice ale numiților autori, nu face parale.

Lumea artistică așteaptă cu viu interes desbaterea procesului și cu și mai vie emoțiune — sentința.

Celebrul scriitor Anatole France a plecat din Buenos Aires pentru ași urmări conferințele la Montevideo.

„Newyork Herald“ anunță că parlamentul din Argentina a votat o lege autorizând guvernul să cumpere dela autor toate conferințele privitoare la impresiile marelui scriitor asupra Argentinei.

„Maeterlink“ e o lucrare datorită scriitorului Gerard Harry în care se ocupă de psihologia și intelectualitatea scriitorului belgian cu același nume.

Ziarele spun că e o monografie interesantă și completă și că e mult prea elogioasă pentru un autor care să știe cât de mult a maimuțărit pe Shakespeare!

Caruso a sosit la Paris unde a fost așteptat de Gatti-Casazza, directorul dela „Metropolitan Opera“ din New-York.

Acest din urmă a semnat cu celebrul tenor un nou contract prin care Caruso și-a prelungit angajamentul cu opera newyorkeză până la finele anului 1914. Contractul a fost aprobat și de Otto H. Kahu, președintele consiliului de administrație al lui Metropolitan-Hause, aflător deasemenea la Paris.

Cu această nouă angajare a lui Caruso, s'au risipit zvonurile după care marele cântăreț italo-american și-ar fi pierdut vocea ori ar fi pe cale de a o pierde.

Statua lui Cuza-Vodă. — Sculptorul profesor Romanelli, a fost zilele trecute în Iași, pentru a trata cu comitetul instituit pentru ridicarea statuei lui Cuza-Vodă.

După toate probabilitățile, până la începutul anului viitor, statua marelui domnitor va fi terminată. Statua va avea o înălțime de 4 metri, reprezentind pe Cuza-Vodă în picioare și având în cele 4 colțuri statuele celor patru mari bărbați de stat care au lucrat cu Vodă-Cuza: M. Kogălniceanu, V. Alexandri, C. Negri și N. Crețulescu. Comitetul va plăti pentru lucrarea statuei suma de 150 mii lei.

D. Romanelli s'a oforit să primească 50.000 lei la predare, iar restul să i-se plătească în timp de 20 de ani.

Va rămânea acum de discutat locul unde urmează să se așeze statua marelui domnitor.

Primăria orașului are intenția de a expropria casele Solescu din fața administrației financiare, pentru ca acolo să se așeze statua, iar în piața Unirea să se așeze monumentul Unirei.

Se știe că cea mai mare parte din cetățenii Iașului se opun ca statua lui Vodă Cuza să fie așezată în altă parte de cât în Piața Unirea.

Sculptorul Schwerdtner a terminat macheta monumentului Priesnitz, care se va ridica la Viena. Reprezintă pe Vincenz Presnitz șezând pe o stâncă de marmoră silesiană, din care țsnește apa tămăduitoare. O nimfă întinde din apă lui Priesnitz, adâncit în gânduri, bastonul de șarpe, simbolul științei medicale. Figurile vor fi turnate în bronz. Pentru ca să-i redea fidel trăsăturile feței, sculptorul s'a folosit de o fotografie a lui Priesnitz din 1850. Desvâlirea monumentului va avea loc vara viitoare.

In Dublin s'a dat piesa patriotică engleză „An Englishmans House“ (Casa unui englez), în care se zugrăvește năvala Germanilor, înfrângerea englezilor, lupta vitejească a apărătorilor etc., cu scop de a-i face să intre în armată și să voteze pentru sporirea flotei și a oștei de uscat.

Chiar dela început o mulțime de Irlandezi au început a cânta „Long live the Kaiser“ (Mulți ani trăiască Impăratul) și Good old Germany (Germania cea bătrână și bună), apoi Marsilieza.

N'a fost chip de isprăvit jocul, a trebuit să cadă cortina.

S'a deschis cu mare pompă în Londra „Victoria and Albert Museum“, în South Kensington. Regina Victoria a pus cea di'ntăiu piatră la temelia clădirii în 1899. Arhitectul e Sir Aston Webb. Este cel mai mare muzeu din lume. Are 145 de săli. Drumul prin ele e de-o milă și jumătate. Toate sunt pline cu opere de artă, cari, până acum, din lipsă de loc, nu se puteau vedea.

In Metropolitan-Museum din New-York va avea loc anul acesta între 20 Sep. și 20 Noemvrie o expoziție a tablourilor tuturor marilor colecători din Statele-Unite. Vor expune opere de artă veche americană și de artă olandeză clasică. Se va putea vedea întreaga colecție a lumii nouă; între altele 26 tablouri de ale lui Rembrandt și 16 de Frantz Hals. Hobemma va fi reprezentat prin 6 pasteluri, tot așa și Ruisdael. Pierpont Morgan a trimis 20 tablouri la expoziție.

In Paris s'a serbat împlinirea a o sută de ani dela nașterea lui Chopin și s'a dat un concert mare în sala Trocadero. A fost un ballet din „Sylphides“, jucat de dăntuitorii ruși; a dăntuit în stare de hipnotism d-șoara Madeleine. Litvin a cântat două cântece de Chopin în limba polonă, etc.

Un mare nerușinat. Faimosul Macedonschi, maestrul ilustrului plagiator Zamfirescu, a venit în discuția presei cu ocazia aniversării morții lui Eminescu. Într'un articol din „Adevărul“, dl Mille se ocupă de epigrama acestui nenorocit detractor, scrisă cu ocazia înebunirii lui Eminescu:

Un X, pretins poet — acum
S'a dus pe cel mai jalnic drum...
L'aș plânge dacă'n balamuc
Destinsul său n'ar fi mai bun,
Căci până eri a fost năuc
Și nu e azi decât nebun.

Epigrama aceasta făcuse la 1883 mare vâlvă și făcuse ca opinia publică să-l șteargă pe Macedonschi din rândul oamenilor cinstiți. Plin de năcazuri și de pocăință, autorul rândurilor insultătoare vine acum și caută să se reabiliteze. El publică în „Viitorul“ din zilele trecute o scrisoare, ca răspuns la articolul dlui Mille, și are curajul să spună că în acea epigramă n'a făcut aluzie la boala lui Eminescu. „N'am adresat acea epigramă — zice dăsul — nici nefericitului greu lovit, nici nimănu. Epigrama mea nu eră decât un exercițiu și o întocmisem cu doi trei ani înainte. Numai întâmplarea a voit ca publicarea să coincidă cu boala de care s'a vorbit“.

Ei bine, mărturisirea asta făcută după 26 de ani dela comiterea infamiei, este revoltătoare și nu

știi cum se califică minciuna cinicului bătrân. Pare-că n'am avea și alte dovezi, că epigrama aceea îl privea direct pe Eminescu!

Se știe în adevăr și se poate ceti în „Literatură“ din acelaș an, că Macedonschi n'a scris numai epigrama asta în potriva poetului iubit, pe care el îl ură. Când presa și publicul se revoltaseră în potriva lui, el răspunde cu acelaș cinism:

„Unui om în toată firea e moral să-i zici smintit,
Dar nebunului pe nume dacă-i zici e necinstit,
Trebuie totdeauna spre a fi moralitate
Să te faci apărătorul caselor de sănătate,
La nebun să-i zici cuminte, pe neghiob să adorezi
Și de s'afle la Mărcuța geniu să-l proclamezi.

Campania asta în potriva lui Eminescu continuă și după moartea lui, pentru că „moartea — scria ceata din jurul lui Macedonschi — sau nenorocirea unui om nu ne face să-i cruțăm caracterul, dacă a fost corupt, nici scrierile, dacă i-au fost proaste, căci pentru noi nu este destul ca un om să nebunească, pentru-ca să-l proclamăm poet sau om mare“.

Astfel dovedit fiind că și înainte și după moartea lui Eminescu, Macedonschi n'a încetat să-l urmărească cu insulte și tot felul de epitețe, e într'adevăr o nerușinare să vie acum și să scrie, că totul n'a fost decât „un exercițiu“ sau „o întâmplare“...

Salonul de arte frumoase din București, nu a avut în anul acesta succesul așteptat. Presa a primit foarte rece pe diferiții expozanți. Vedem însă cu plăcere, că printre cei menționați cu laudă este și domnișoara Popea (fiica răposatului profesor Popea din Brașov), al cărei tablou reprezentând un interior de casă, a plăcut mult. Artistă noastră dovedește a avea mult talent și o foarte serioasă școală.

Ziarul „Epoca“ reproduce articolul dlui Zamfirescu din „Convorbiri literare“. Spiritul de corectitudine ar fi trebuit s'o îndemne să reproducă mai întâi articolul nostru, în potriva căruia este scrisă diatriba dlui Zamfirescu. În orice caz, sperăm că va reproduce cel puțin articolul al doilea al nostru, „Răspuns la o necuviință“. E o chestiune de cinste și de colegialitate!

Comedia franceză va rămâne deschisă toată vara, cu mici pauze de câteva zile, în timpul cărora se vor repeta piesele viitoarei stagiuni. Bilanțul dramatic al acestui an n'a fost unul dintre cele mai strălucite. Autorii contemporani au ajuns la o mare rafinare a tehnicii scenice, dar în piesele lor lipsește subiectul care să pasioneze, întorsăturile norocoase.

S'a vorbit la timp, în „Țara noastră“, despre piesa lui Octave Mirbeau, *Le foyer*, scrisă în colaborare cu evreul Tadeu Natansohn. *Le foyer* s'a jucat de câteva zeci de ori, dar dacă n'ar fi iscălită Mirbeau, și dacă faimosul proces de acum un an nu i-ar fi făcut o reclamă anticipativă, — nu s'ar fi dat decât de 2-3 ori, într'atâta e de nulă acțiunea. Piesa e răutăcioasă, aproape brutală.

La patronne, a lui Maurice Donnay, drama în patru acte, al cărei subiect a mai fost povestit în revista noastră, — a căzut. Intriga lipsește aproape cu desăvârșire; deși piesa are multe calități literare, n'a avut decât trei reprezentații.

În chimb a făcut serie drama *Connais-toi* a lui Paul Hervieu și încă o piesă într'un act a acestuia, *Modestie*. Ambele însă nu se disting prin cine știe ce noutate a subiectului, a problemei, a personajilor. Sunt piese, cari — ca și *Rancontre*, a lui Berton, care se dă actualmente — ar fi putut să nu se mai scrie, fără ca repertoriul teatral să sufere într'u câtva.

La teatrul Réjane, a avut mult succes piesa *Refugiul*, a unui scriitor italian Dario Nicodemi, care e acum parizian desăvârșit. Sgomot mult a mai făcut anul acesta piesa *Le scandale*, a lui Henry Bataille, autorul vestitei drame *La*

femme nue. Noua lucrare a lui Bataille însă, e inferioară primei sale opere dramatice, — fiindcă e scrisă pe calapodul teatrelor de bulevard. Pe acelaș calapod lucrează doi spirituali autori contemporani, Robert de Flers și Caillaret, autorii acelei comedii care se joacă acum în toată lumea „Le roi“. Ei au tradus pentru un teatru de aici opereta „Văduvioara veselă“ și fac parale. Fac parale și cu „Măgarul lui Buridan“, o piesă plină de glume și picanterii, care va ajunge în curând la a 200-a reprezentație...

In Paris ploaia nu mai încetează.

Abia se inseninează cerul pentru un ceas, și norii vin iarăși, așa că totdeauna trebuie să ieși cu umbrela.

Umbrela însă e un lucru pe care cei distrași îl uită cam des. Printre aceștia, unul e Anatole France, marele scriitor francez.

El a pierdut anul trecut patru umbrele una după alta. Fiindcă afacerea nu-i convenea s'a dus la umbrelarul său, a mai cumpărat una și l-a pus să-i lipească de fundul umbrelei o panglică pe care stă scris:

„Umbrelă furată lui Anatole France“.

Conan Doyle, vestitul scriitor englez, autorul lui Sherlock Holmes e foarte căutat acum, dar la începutul carierei sale, nu prea găsea editori.

Pentru primul volum din Sherlock Holmes, el a luat numai 400 coroane. Suma aceasta e foarte mică pentru englezi. Încetul cu încetul însă, el a ajuns celebru și acum se răsbună grozav. Nu mai scrie „cu volumul“. Și nici măcar cu pagina nu mai scria. Nici cu rândul. Contractul său cu editorul obligă pe acesta să-i plătească 15 coroane fiecare cuvânt al lui Conan Doyle.

Dacă autorul lui Sherlock Holmes ar avea poftă să scrie:

„Nu zău, bun meșteșug e și cel de scriitor în Anglia“, — ar încasa 165 de coroane.

Poftim de scrie tu literaturile române: „Nu zău, prost meșteșug e și cel de scriitor în România“, — să vedem îți dă cineva vr'un crețar?

CRONICA EXTERNĂ.

Relațiile franco-turce. Ministrul de externe Pichon, prezidând banchetul oferit deputaților otomani, a exprimat simpatia guvernului Francez către juna Turcie a cărei revoluțiune s'a făcut sub influența revoluțiunii franceze.

În viitor Turcia își va putea apăra libertatea sa, va trebui însă să practice această libertate și către rasele cari o compun, căci destinul lor este și destinul Turciei.

Politica generală franceză. În Cameră, președintele consiliului, dl Clemenceau, fiind interelat asupra politicii generale, a arătat că el nu practică politică de represiune și învinuște pe conservatori de neputință și pe socialiști de a întrebuiți prea adeseori violențe.

Dl Clemenceau se mulțumește de reformele realizate și asigură că Senatul va vota legea pensiunilor pentru lucrători chiar înainte de sfârșitul sesiunii.

Apoi, președintele consiliului invită pe dl Jaurès, șeful socialiștilor, a relua colaborarea grupurilor de stânga și-și încheie cuvântarea spunând că el a fost întotdeauna devotat poporului și republicii.

Lucrările Camerei turcești. Camera a adoptat aproape în unanimitate principiul serviciului militar imediat pentru populația nemahometană ca și pentru mahometanii scutiți până acum de serviciu.

Apoi Camera a votat budgetul provizoriu pentru luna Iulie, care se ridică la 2.250.000 lire; după aceea a fost o ședință secretă.

Proiectul pentru administrația autonomă a provinciei Yemen a fost respins de comisie.

Câteva lămuriri.

În numărul mai recent al revistei „Convorbiri literare“ se amintește în mai multe rânduri și numele meu, într'un răspuns injurios al dlui D. Zamfirescu și în câteva note din articolul dlui Mehedinți „Roadele americanismului literar“. Cred că sunt dator cu câteva lămuriri de ordin personal.

Cu dl Zamfirescu n'am multe de lămurit. Acestui domn care mă ia grozav de sus i-se dă răspuns cu vârf în coloanele acestei reviste și nu-mi mai rămâne decât să resping câteva insulte din proza bătaiosului academician. N'am să-mi înșir nici verii, nici unchii, nici alte rubedenii, nici gândurile mele din „muzeul lateranens“, nici cărțile ce-am cetit la Roma... N'am să-i arăt cât de ridicolă și cât de ordinară e „contra-epigrama“ pe care mi-o trimite din bun senin, fără ca eu să-i fi adresat în viața mea două rânduri... Nici n'am să-l trimit la criticile dlui Maiorescu, unde ar putea găsi termeni mai măgulitori pentru educația mea literară și artistică decât „madonnele dela Caransebeș“... Cum zic, aici n'am multe de lămurit din motivul foarte simplu, că credințele dlui Zamfirescu în materie literară nicidecum nu mi-au putut trezi decât interesul trecător ce-l păstrează cineva pentru toți autorii mediocrii...

Trebuie să spulber însă bănuelile destul de urite ce se întrevăd din câteva rânduri ale dlui Zamfirescu, cari n'au de-a face cu literatura... Dl Zamfirescu anume crede că mă desarmează făcând aluzii în mai multe rânduri la o „bursă“... Să lămuresc povestea în două vorbe. Iată ce e: Mi s'a oferit dela „Cassa școalelor“ o bursă de *trei sute de lei lunar*, pentru străinătate. Mi s'a oferit, fără a spune un cuvânt de rugămintă, de către unii oameni cari credeau, că doi ani ce-aș petrece cu gândurile mele, ar putea aduce roade de cari s'ar bucura și alții... La dreptul vorbind și eu nutream această credință și am primit bursa ținând seamă de datoriile ce am față de mine însumi. Doamne, eu nu sunt vinovat, dacă între străbunii mei nu pot număra și pe cutare egumen dela care aș fi moștenit niște „vii cu vin bun“... Și la urma urmei, dacă dl Zamfirescu a putut apela la bugetul statului ca să poată ceti „pe Fröhner în Roma“ și să scrie versuri slabe sub „arcul din Benevent“, atâta drept — socot — aveam și eu, deși veneam „de peste munți și de peste văi“ unde sunt mai puțini egumeni greci și mai puțină obrăsnicie. Iată, în treacăt, câteva note cari justifică pe deplin această... „bursă grasă“... Acum însă, că văd cât de departe merge moștenirea sufletească a Bizanțului, cât de vulgară poate fi interpretarea unor intenții curate, mă stăpânește scârba și-mi dau seama ce greu e să lupți cu bănuiala levantină. Și iată, m'am hotărât: *renunț* la această bursă, rămân și pe mai departe încercuit în frumoasa mândrie a sărăciei mele, aruncând tot disprețul de care e capabilă revolta omului cinstit în fața suferențelor miei.

Și-acum, dacă domnul Zamfirescu „mai dorește vre-o explicare, sunt la ordine“, declarându-i, înainte de-a încheia, că pentru aluziile repetate cu „cucoanele“ — în cazul când ar fi la adresa mea, — n'am nici un răspuns, fiind deprins cu obișnuința de-a nu mă apăra cu condeiul în fața observațiilor de prost gust...

De încheiere câteva lămuriri pentru dl Mehedinți. Dea îmi vorbește de „iobăgie literară“ și-mi pune în joc „sentimentul de proprie demnitate“ care mi s'ar jigni prin colaborarea la „Viața Românească“. Nu sunt nici iobag, nici demnitatea mea nu suferă, stimate domnule profesor. Fiecare din noi se apropie de casa unde-l trage inima. Și, vedeți, eu nu înțeleg unde m'aș simți mai la largul meu decât în tovărășia aceluia cari au o sinceră dragoste curată pentru milioanele de „*maimuțe*“, pentru strămoșii noștri comuni, stimate domnule Mehedinți, cari sunt amarnic batjocoriți de răboinicul Dv. colaborator și pe cari eu întâmplător nu i-am uitat... Deaceia colaborez la „Viața Românească“. Cât privește... „banul“, vă rog să-mi permiteți un zâmbet de ușoară ironie, singurul răspuns potrivit pe care-l pot da la noi necenicii lui Apollo când e vorba de acest „americanism“, — cum spuneți Dv. Vă asigur că câștigăm prea puțin pentru bucătărie și nu e de invidiat soarta noastră... Câte s'ar mai putea spune aici... Dar să tăcem... Octavian Goga.

ȘTIRI.

Intrunirea secțiunilor literare ale „Asociațiunii“ pentru cultura poporului român, a avut loc Miercuria trecută la orele 10 a. m.

Dl Șulț, președintele „Asociațiunii“ a deschis ședința printr'un discurs în care a arătat lucrările săvârșite de secțiunile literare. A îndemnat apoi pe membri să colaboreze la organele „Asociațiunii“ și să caute tot mai mult a-se conforma vederilor frumoase ale acestui institut de cultură.

După aceia dl Octavian Goga, secretarul literar al „Asociațiunii“ și-a citit raportul său, zugrăvind icoana stărilor noastre culturale, ară-

tând apoi ce s'a putut lucra din hotărârile de anul trecut ale secțiunilor. După aceia d-l Goga a propus ca secțiunile să se ocupe și cu ideea colportajului.

Ședințele secțiunilor au continuat până Joi seara.

Nota puterilor către Turcia. Nota privitoare la Creta a fost remisă Porții azi după amiazi. Nota zice că guvernele celor patru puteri protectoare au căzut de acord asupra deciziunilor următoare: Detașamentele internaționale vor fi retrase la 16 Iulie; fiecare din cele patru puteri va trimite câte un staționar pentru apărarea pavilionului otoman și al Puterilor și pentru a garanta siguranța cretanilor musulmani. O proclamațiune a cărei copie este anexată la notă, va fi adresată poporului insulei. Prezența la Suda a celor patru staționare va fi mărturie a drepturilor supreme a sultanului. Statul quo actual, nu este privit ca o soluțiune definitivă. Puterile vor urma a se ocupa cu bunăvoință de Creta și vor negocia la moment oportun asupra regimului viitor al insulei. Proclamațiunea anexată comunică cretanilor retragerea detașamentelor conform notelor dela 10/5 1906 28/7 1908. Se face apel la înțelepciunea populațiunii și la lealitatea autorităților pentru a menține ordinea și siguranța musulmanilor pe cari Puterile au dreptul de a le apăra.

Cercurile competente ale Porții precum și cele militare s'au pronunțat eri în mod pacific față de diplomați însă cu precauțiune în favoarea pregătirilor pentru o mobilizare eventuală.

Micile mișcări ale trupelor corpului dela Salonic spre frontiera grecească urmează; 600 de vânători și 786 de nizami cu caii și munițiunile au plecat eri din Smirna spre Salonic.

Augusta Urdea și Octavian G. Simtion își anunță cununia lor pentru astăzi în Cernatul-Săcelelor. Într'un ceas cu noroc!

Tinerimea română studioasă din Poiana-Sibiului, vă invită la petrecerea de vară ce se va aranja Duminecă 5/18 Iulie în pădurea „Staule“. Intrarea benevolă. Invitări speciale nu se fac.

In numele tinerimei studioase: *C. Georgescu.*

Am primit la redacție dela d-nul profesor Nicolae Mazere din Iași, o foarte interesantă „Hartă etnografică a Transilvaniei“. Mulțumiri!

A murit asesorul consistorial din Sibiu Moise Lazăr. Odihnească în pace!

Holera în Rusia. S'au mai constatat în Petersburg încă 97 cazuri de holeră, într'o singură zi. Tot în ziua aceea au fost și 24 de decese.

18.000 mineri în grevă. Lucrătorii din minele de cărbuni dela Pittsburg, în număr de 18.000 se vor pune Marți în grevă.

Uciderea pretendentului la Tronul Chinei. „Newyork Herald“ află din Peking că pretendentul de tron prințul Csu, familia lui și mai mulți din credincioșii săi au fost uciși.

Spre a înspăimânta pe locuitori, capul lui va fi dus din oraș în oraș. Prințul a fost acuzat de propagandă revoluționară.

Grava situație din Persia. „Berliner Tageblatt“ află din Teheran: În apropiere de Sahabad a avut loc eri după amiază o încăierare sângeroasă între cazacii persieni și revoluționarii din Chasou, în timpul căreia trupele șahului au fost izgonite din pozițiunea ce ocupau. În urma aceasta revoluționarii s'au retras la Teheran.

Agencia Reuter află că un detașament din trupele guvernului compus de 1200 de soldați cu patru tunuri, a atacat eri dimineață pe naționaliști, dar n'a reușit să-i gonească din pozițiile lor. Pierderile sunt necunoscute.

Se anunță din Teheran că mărfurile ruse din Enveli sunt boicotate. Trupele ruse au plecat spre Kasima; panica e mare la Teheran. Toate prăvăliile sunt închise.

Agencia Westnic află din Ardebil că acest oraș este în mâinile revoluționarilor care înspăimântă pe locuitori. Guvernul e neputincios.

În împrejurimile orașului Șahșevens se jefuiește și să omoară la drumul mare. Industria transporturilor e suspendată. Și țărani nu pot să se ocupe la recoltă. Intregul district e amenințat cu foametea.

Se anunță din Teheran că Schipachdar a intrat cu 400 de revoluționari în Teheran. În mai multe străzi se dau lupte. Reacționarii părăsesc orașul.

Ultimele știri anunță că Teheranul se află în mâinile revoluționarilor.

„Daily Mail“ află din Teheran că din momentul excomunicării sale, Șahul a pierdut ori ce influență asupra populației.

Naționaliștii cer detronarea Șahului și restabilirea constituției.

Se crede că trupele rusești vor intra în Teheran.

Agencia Reuter primește cu data de azi, la orele zece dimineața, următoarea depeșă: Azi dimineață la orele cinci naționaliștii au intrat în Teheran pe trei porți de o dată. O vie luptă are loc pe străzi; cazacii ocupă piața centrală. Se așteaptă în fiecă moment a se vedea șahul fugând la vre-una din legațiunile streine.

Japonia concentrează trupe în extremul orient.

Ziarele din Paris află din Mükden că concentrarea trupelor japoneze s'a făcut în semn de protest contra marșului trupelor ruse spre Teheran.

Iarna în Elveția. În toată Elveția ninge din abundență. Toți străinii se grădesc să părăsească țara, fapt care va cauza populației pagube însemnate.

Groznică ploaie torențială. O ploaie torențială a pustiit orașul Orizaba din Mexic. Mai bine de o sută de oameni au pierit.

Victoria moldovenilor la alegerea din Chișineu. La alegerea delegaților pentru zemstvonul județului Chișineu, a reușit lista moldovenească. Dintre cei 18 aleși 7 sunt progresiști restul sunt din dreapta moderată. Primarul Sinadina, care este contra moldovenilor, a renunțat la candidatură, văzând că are să cadă la alegeri.

Această primă victorie a moldovenilor care nu vor altceva decât păstrarea vechilor drepturi recunoscute de imperiul rus, produce în populațiune o mare bucurie.

Moldovenii au de gând să stăruie din răsuferinți ca promisiunea ce li s'a dat de ministrul de culte ca limba moldovenească să fie introdusă în școlile începătoare, — să fie adusă la îndeplinire.

Agravarea situației în Serbia. Situația Serbiei se complică și se agravează pe zi ce trece. Chestiunea conspiratorilor a ajuns iarăș pe primul plan, de când primul ministru, ministru de războiu și șeful partidului național Ribarac, s'au declarat pe față adversari ai ofițerilor conspiratori. Conspiratorii cred că nu numai existența lor ci și siguranța patriei e în pericol.

Intrunirile conspiratorilor se țin lanț. Atacurile împotriva regelui și dinastiei sunt la ordinea zilei. Cu toate acestea însă, ministru de războiu e ferm decis să elimine aceste elemente din armată.

Stare îngrijitoare la Salonic. Dat fiind numărul mare de bande grecești apărute în ultimul timp în Salonic, Comitetul de Uniune și Progres împreună cu guvernul, a hotărât să ia măsuri

drastice pentru reprimarea mișcării revoluționare grecești. S'a lansat un apel către populația greacă în care aceasta este îndemnată să nu dea asocieri culturale agitatorilor elini.

Se așteaptă aici proclamarea stărei de asediu pe Duminecă sau Luni.

În Creta surescitarea este indescriptibilă. Mulți turci emigrează, părăsindu-și afacerile și averile.

Turcia face cu cea mai mare activitate preparativele militare în vederea unui eventual războiu cu Grecia. Cantități importante de muniții se expediază zilnic la frontieră.

Proprietar-editor: OCTAVIAN GOGA.
Red. responsabil: DEMETRU MARCU.

„GEOGEANA“

instituit de credit și economii, societate pe acțiuni
— în Geoagiu (Algyógy). —

Primește depuneri spre fructificare:

Cu 4½%, dacă anunțul e scurt. Intrucât permite starea cassei, aceste se replătesc și fără anunț.

Cu 5%, dacă sumele sunt cel puțin de 500 cor. și termenul de anunț 15 zile.

Cu 5½%, dacă se depun sume de 1000—2000 cor. cel puțin pe 1 an, cu anunț statutar.

Sume mai mari, după învoeli speciale.

Depuneri de ale corporațiunilor culturale se retribuesc cu 6%.

Darea de interese o plătește institutul.

Interesele se capitalizează de două ori pe an: în 30 Iunie și 31 Decembrie.

Depuneri și ridicări se pot face și prin poștă, ori prin mandate de cec. De asemenea punem la dispoziția celor doritori cassette de economizare.

Direcțiunea.

Cassa de păstrare (reuniune)

— în Săliște. —

Primește depuneri spre fructificare cu 4%, pe lângă un termen de anunț mai lung cu 4½%, iar depuneri mai mari cu 5%.

Depuneri se plătesc, după starea cassei și fără anunț.

„Cassa de păstrare în Mercurea“

— societate pe acțiuni. —

Primește depuneri spre fructificare cu interese de 4½%, dela Cor. 1000— în sus pe lângă anunț de 180 zile cu interese de 5%, iar dela suma de Cor. 10,000 în sus cu anunț de 360 zile cu interese de 5½%.

Interesele după depuneri se capitalizează de 2 ori pe an, și anume la 30 Iunie și 31 Decembrie st. n.

Darea de interese o plătește institutul separat.

Depuneri și ridicări se pot face și prin poștă.

Acoardă **împrumuturi** pe cambii; cambii cu acoperire ipotecară; obligațiuni cu caventați; pe ipotecă; credite de cont-curent pe lângă asigurare ipotecară sau hârtii de valoare (acțiuni dela bănci și efecte publice).

Etalonul de interese variază între 6½%—8%, fără nici o proviziune.

18—20

Direcțiunea.